

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

nimi: Eesti Leader Liit

registrikood: 80340827

tänava/talu nimi, Pärnu mnt 10

maja ja korteri number:

linn: Abja-Paluoja linn

vald: Mulgi vald

maakond: Viljandi maakond

postisihnumber: 69403

telefon: +372 55537360

e-posti aadress: info@leaderliit.eu

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Tulemiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Netovara muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	9
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksud	10
Lisa 4 Võlad ja ettemaksud	10
Lisa 5 Annetused ja toetused	11
Lisa 6 Mitmesugused tegevuskulud	11
Lisa 7 Tööjõukulud	11
Lisa 8 Seotud osapooled	11
Aruande allkirjad	13

Eesti Leader Liidu 2019. aasta tegevusaruanne

Eesti Leader Liit on LEADER tegevusgrupe koondav ühing, mis esindab arendusorganisatsioone, kes tegutsevad kogukondade ühendajana, regionaalpoliitika toetajana ja maaelu hoidjana.

2019. aastal on organisatsioon toimiv, seistes aktiivselt Eesti maaelu arendamises Leader-põhimõtete hoidmise ja Leader-meetme kvaliteetse rakendamise eest. Igapäevaselt tehti koostööd mitmete partneritega, et laiendada kogukonnameetodi kogemust ja anda kogukondadele rohkem õigusi piirkondlike strateegiate planeerimiseks ja täitmiseks järgmisel rahastusperioodil.

Liidu **liikmeks** on 31.12.2019 seisuga 20 kohalikku LEADER tegevusgruppi. Aasta jooksul liikmete arv ei muutunud.

Eesti Leader Liidu **juhtimisorganiteks** on üldkoosolek ja juhatus.

2019. aastal toimus üks üldkoosolek – 18. aprillil.

Juhatuse liikmed 2019. aastal:

Valdek Haugas, Virumaa Koostöökogu (esimees),
Tiiu Rüütli - Põlvamaa Partnerluskogu
Silva Anspal - Järva Arengu Partnerid
Karl Õmblus - Võrtsjärve Ühendus
Rafael Milerman - Lääne Harju Koostöökogu
Endla Mitt - Piiriveere Liider
Jüri Saar - Saarte Koostöökogu

2019. aastal toimus 6 juhatuse koosolekut. Juhatuse esimehele maksti 2019. aastal hüvitist 850€ kuus (bruto) vastavalt üldkoosoleku otsusele nr 4, 18.04.2019.

Palgatöötajana jätkas täiskoormusega tööd tegevjuht Triin Kallas (1,0 kohta).

2019. aastal jätkasid Eesti Leader Liidu esindajad osalemist MAK 2014-2020 juhtimiskomisjonis, MAK 2014-2020 seirekomisjonis, ELARDi (Euroopa LEADER Ühendus Maaelu Arengu) juhatuses, Põllumajanduse ja Kalanduse arengukava 2030 koostamise juhtrühmas, Strateegia Eesti 2035 koostamise töörühmas, Euroopa Maaeluvõrgustike assambleel, Kodanikuühiskonna programm 2021-2030 juhtrühmas, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees asendusliikmena, Maaeluvõrgustiku koostöökojas ning Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 elluviimist koordineerivas töörühmas. Lisandusid esindusfunktsioonid Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogus, Ühise Põllumajanduspoliitika strateegiakava 2021-27 juhtkomisjonis ning LEADER ja maaettevõtluse töörühmades. Eesti Leader tegevusgruppide esindaja on ka PRIA klientide nõukoja liige. 2019. aastal jätkus Eesti Leader Liidu esindaja Kristiina Tammetsi ELARD asepresidentuur. Lisaks sellele esindab ta Eesti tegevus-gruppe Euroopa Maaeluvõrgustiku alalises töögrupis "LEADER ja Kogukonna juhitud kohalik areng".

Liikmete jooksvaks koostöövormiks on kohtumised temaatilistes töörühmades ning elektrooniline suhtlus. Aktiivsemad arutelud toimusid Multifondide/CLLD töörühmas, samuti Leader määruse tõlgendamise ja õigusloome ning ELL protsesside töörühmades. Peamiseks aruteluteemaks olid võimalikud muutused Leader tegevusgruppide koosseisus järgmisel tegevusperioodil seoses haldusreformist tulenevate muutustega ning seisukohtade koondamine uue ÜPP strateegiakava meetmete loomiseks.

Toimusid regulaarsed kohtumised maaeluministeriumi maaelupoliitika ja analüüsi osakonna töötajatega. Sisendit anti 2019. a. koalitsioonilepingu ning erinevate riiklike, maaelu ja kodanikuühiskonna strateegiate koostamiseks.

CLLD ehk kogukonnameetodi ja multifondide 2020+ rakendamise teemaga tegeleti Eesti Leader Liidus läbivalt terve aasta jooksul. Vastavasse laiendatud töörühma on kutsutud osalema ka koostööpartnerite esindajaid (kalandusvõrgustik, MAK võrgustik, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Kodukant, EPKK). Kokkuvõtted töörühmade aruteludest on avalikult kättesaadavad leaderliit.eu koosolekute rubriigis.

Kogukonnameetodi ja multifondide toimimise kogemusi teistes Euroopa riikides tutvustati mitmetel kohtumistel: Riigikogu maaelukomisjonis, Reformierakonna fraktsioonis, sotsiaalministeeriumis ja rahandusministeeriumis, Maakondlike arenduskeskuste võrgustikus, Vabaühenduste liidus. Väljasõiduseminaril toodi ühe laua taha kokku maaeluministeeriumi, rahandusministeeriumi, sotsiaalministeeriumi, kultuuriministeeriumi, keskkonnaministeeriumi, siseministeeriumi, riigikantselei ja Riigi Tugiteenuste Keskuse välisloetustega tegelevad ametnikud.

Kogukonnameetodi võimalused olid peamiseks aruteluteemaks ka Eesti Leader Liidu (kaas)korraldatud üritustel:

Sündmus	Aeg	Koht
Piirkondlik seminar Järvamaa ja Raplamaa tegevusgruppidega	10. jaanuar 2019	Narva-Jõesuu, Ida-Virumaa
Piirkondlik seminar Harjumaa partnerorganisatsioonidega	23. jaanuar 2019	Saku, Harjumaa
Maal elamise päeva infoüritused	22. aprill, 30. aprill, 3. mai 2019	Viljandi Kõmsi Jäneda
XIII Eesti Külade Maapäev	26.-28. juuli 2019	Räpina
LEADER suveseminar	14.-15. august 2019	Toila
Rahvusvaheline Leader tegevusgruppide konverents LINC 2019	10.-12. september 2019	Pärnu, Pärnumaa, Läänemaa ja Mulgiimaa
Maal elamise päev	28. september 2019	üle Eesti
CLLD põhimõtete seminar ministeeriumiametnikele	8. november 2019	Rahandusministeerium
LEADER koolitus- ja infopäevad	25.-26. november 2019	Jäneda
Väljasõiduseminar kogukonna juhitud kohalikust arengust "Tegijatel otsustajatele"	29. november 2019	Lootuse küla, Harjumaa

Eesti Leader Liit osaleb kolmes rahvusvahelises koostööprojekti:

ACCESS'R (accessr.eu) ja **ESPRIT** (Erasmus+) teema on maapiirkonna elanike juurdepääs teenustele, osalevad Prantsusmaa, Hispaania, Rumeenia, Ungari ja Eesti.

SHERPA (rural-interfaces.eu) on Horisont 2020 projekt, mille käigus luuakse 40 koostööplatvormi, mis ühendavad maapiirkondade inimesi, teadlasi ja otsustajaid.

Eesti Leader Liidul on kavas ka 2020. aastal jätkata ELL töörühmade praktikat, koostööd seniste partneritega, propageerida kogukonnameetodi kasutamist, laiendada liikmeskonda, ning jätkuvalt ühendada, esindada ja arendada kõiki Eesti LEADER tegevusgruppe.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	17 489	21 188	2
Nõuded ja ettemaksed	701	4 387	3
Kokku käibevarad	18 190	25 575	
Kokku varad	18 190	25 575	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	5 153	1 192	4
Kokku lühiajalised kohustised	5 153	1 192	
Kokku kohustised	5 153	1 192	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	24 383	16 922	
Aruandeaasta tulem	-11 346	7 461	
Kokku netovara	13 037	24 383	
Kokku kohustised ja netovara	18 190	25 575	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	50 348	52 287	
Annetused ja toetused	3 360	5 830	5
Kokku tulud	53 708	58 117	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-2 000	0	
Mitmesugused tegevuskulud	-20 663	-26 199	6
Tööjõukulud	-42 381	-24 445	7
Muud kulud	-11	-15	
Kokku kulud	-65 055	-50 659	
Põhitegevuse tulem	-11 347	7 458	
Muud finantstulud ja -kulud	1	3	
Aruandeaasta tulem	-11 346	7 461	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-11 347	7 458	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3 686	-579	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	3 961	-414	
Kokku rahavood põhitegevusest	-3 700	6 465	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	1	3	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	1	3	
Kokku rahavood	-3 699	6 468	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	21 188	14 720	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-3 699	6 468	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	17 489	21 188	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	16 922	16 922
Aruandeaasta tulem	7 461	7 461
31.12.2018	24 383	24 383
Aruandeaasta tulem	-11 346	-11 346
31.12.2019	13 037	13 037

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Leader Liit raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele, see on avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogu, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab rahandusministri määrus. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et ühing on jätkuvalt tegutsev. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ühe euro täpsusega.

Raha

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel arvelduskonto jääki pangas ja sularaha jääki kassas.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi, arvestades teada olevat infot kliendi maksuvõime kohta. Nõuded ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, lähtudes laekumise tõenäosusest.

Annetused ja toetused

Annetuste ja toetustena kajastatakse sihtfinantseerimine ning mitteliikmetelt saadud mittesihtfinantseerimine. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulud

Liikmetelt saadud tuluna kajastatakse tulu liikmemaksudest ning muud liikmetelt saadud tasud. Liikmemaksu tulu kasutatakse ja käsutatakse MTÜ eesmärkide saavutamiseks vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning põhikirjale. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses.

Kulud

Kulud kajastatakse õiglases väärtuses ning kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid.

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks organisatsiooni juhatuse liikmeid ning tegevjuhti ja eespool nimetatud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Arvelduskontod pankades	17 489	21 188
Kokku raha	17 489	21 188

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	60	60
Ostjatelt laekumata arved	60	60
Ettemaksed	641	641
Tulevaste perioodide kulud	40	40
Muud makstud ettemaksed	601	601
Kokku nõuded ja ettemaksed	701	701
	31.12.2018	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 872	3 872
Ostjatelt laekumata arved	3 872	3 872
Ettemaksed	515	515
Tulevaste perioodide kulud	28	28
Muud makstud ettemaksed	487	487
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 387	4 387

Lisa 4 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	898	898
Võlad töövõtjatele	2 358	2 358
Maksuvõlad	1 349	1 349
Muud võlad	548	548
Muud viitvõlad	548	548
Kokku võlad ja ettemaksed	5 153	5 153
	31.12.2018	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	402	402
Maksuvõlad	790	790
Kokku võlad ja ettemaksed	1 192	1 192

Lisa 5 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	3 000
Mittesihotstarbelised annetused ja toetused	360	2 830
Sihtfinantseerimine IRIS projekt	3 000	0
Kokku annetused ja toetused	3 360	5 830

Lisa 6 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2019	2018
Mitmesugused bürookulud	903	1 156
Lähetuskulud	2 165	423
IT tarkvara haldus	791	910
Sõidukite majandamiskulu, ,transpordikulu (isikliku sõiduauto kulu)	3 468	3 378
Liikmemaksud	1 635	1 500
Ürituste korraldamine	1 904	10 099
Raamatupidamisteenus	1 566	1 714
Seminaridel osalemise kulu	1 731	519
ELARD-i kulud	5 000	6 500
Muud	1 500	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	20 663	26 199

Lisa 7 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	30 449	18 270
Sotsiaalmaksud	10 210	6 175
Puhkusereserv	1 722	0
Kokku tööjõukulud	42 381	24 445
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1	1

Lisa 8 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	31.12.2018
Juriidilisest isikust liikmete arv	20	20

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	670	45	175

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019		2018	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 482	16 230	3 425	16 999

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2019	2018
Arvestatud tasu	30 449	14 857

2018 aastal on arvestatud tasu tegevjuhile.

2019 aastal on arvestatud tasu tegevjuhile ja juhatuse esimehele.